

SIVISTYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 6/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista sekä viestintämarkkinalain 4 ja 12 §:n muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä huhtikuuta 2009 lähettänyt hallituksen esityksen laeiksi eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista sekä viestintämarkkinalain 4 ja 12 §:n muuttamisesta (HE 37/2009 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi liikenne- ja viestintävaliokuntaan, joka on 14.4.2009 pyytänyt sivistysvaliokunnalta lausuntoa esityksestä siltä osin kuin esityksellä on vaikutuksia esiintyvien taiteilijoiden ja vastaavien kulttuurin toimijoiden toimintamahdollisuuksiin.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- johtaja Jukka Liedes, opetusministeriö
- neuvotteleva virkamies Kaisa Laitinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- lakimies Henriikka Piekkala, Viestintävirasto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen Teatterit ry
- Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry
- Finland Festivals

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista ja muutettavaksi viestintämarkkinalakia.

Esityksen mukaan eräiden pääasiallisesti langattomaan laajakaistan varattujen radiotaajuuksien käyttöoikeus myönnettäisiin yritykselle tai yhteisölle, joka tekee siitä huutokaupassa korkeimman hyväksytyn tarjouksen, jollei lupaviranomaisella ole erityisen painavia perusteita epäillä toimiluvan myöntämisen kyseiselle hakijalle vaarantavan ilmeisesti kansallista turvallisuutta.

Huutokauppamenettely rajattaisiin ainoastaan tietylle taajuusalueelle, koska tarkoituksena on hankkia kokemuksia toimiluvan myöntämisestä huutokaupalla sekä arvioida sen perusteella huutokauppamenettelyn soveltumista suomalaisille viestintämarkkinoille.

Viestintämarkkinalakiin ehdotetaan tehtävän joitakin lainsäädännön yhtenäisyyden vuoksi tarpeellisia tarkistuksia. Ehdotetut lait ovat taroitettut tulemaan voimaan ensi tilassa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta on käsitellyt asiaa liikenne- ja viestintävaliokunnan lausuntopyynnön rajauksen mukaisesti. Peruskysymys on, voiko hallituksen esityksessä esitetyn taajuusalueen, 2 500—2 690 megahertsia, huutokauppaaminen vaikuttaa esiintyvien taiteilijoiden ja vastaavien kulttuurin toimijoiden toimintamahdollisuuksiin sen johdosta, että taajuusalueella mahdollisesti olevien radiomikrofonien käyttö estyisi.

Valiokunnan saaman viranomais selvityksen mukaan kyseisellä taajuusalueella ei ole laillista radiomikrofonikäyttöä. Taajuusalueella ei voi tulevaisuudessa olla muuta käyttöä kuin komission taajuusaluetta koskevassa päätöksessä (2008/477/EY) on todettu. Päätöksen mukaan taajuusalue on varattu langattomille laajakaistaisille sähköisille viestintäpalveluille. Viestintäviraston radiotaajuusmääräyksessä (4K/2008M) määrätään radiotaajuuksien käytöstä 9 kilohertsin—400 gigahertsin taajuusalueilla. Huutokaupattava taajuusalue 2 500—2 690 megahertsia on määräyksessä tällä hetkellä osittain varattu radiolinkkien käyttöön, ja taajuusalueelle on valmisteilla uusi käyttösuunnitelma, jonka perusteella taajuusalue kokonaisuudessaan osoitetaan langattomille laajakaistaisille sähköisille viestintäpalveluille. Taajuusalueella mahdollisesti oleva radiomikrofonikäyttö on luvaton, mutta Viestintäviraston tiedossa ei ole ollut, että kyseessä olevalla alueella olisi luvatonkaan radiomikrofonitoimintaa.

Valiokunnan hankkiman kirjallisen lisäselvityksen mukaan huutokaupattavilla taajuuksilla (2 500—2 690 megahertsia) ei ole radiomikrofoneja ainakaan merkittävässä määrin. Mikäli huutokauppanettelyä kuitenkin jatkossa ulotettaisiin muille aaltoalueille, olisivat vaikutukset todennäköisesti merkittävät. Syynä on se, että ko. laitteistot ovat nykyteattereissa, kulttuuritaloissa jne. varsin laajassa käytössä. Ongelmaa pahentaa se, että merkittävää osaa radiomikrofoneista ei voi säätää aaltoalueelta toiselle. Näin iso osa laitteista tulisi käyttökelvottomaksi, ja uusien muilla taajuusalueilla toimivi-

en vastaavien laitteiden hankinta on vaikeaa teollisuuden rajatun toimituskyvyn takia. Mikrofonien uushankinta olisi myös usein niukoin resurssin toimiville kulttuuritoimijoille taloudellisesti raskasta.

Radiomikrofoneja varten on varattu 800 megahertsin taajuusalue sekä taajuusalue 1 785—1 800. Taajuusalueella toimii sekä luvanvaraisia että luvasta vapaita radiomikrofoneja. Taajuusalueilla 790,1—821,9 megahertsia ja 854—862 megahertsia toimivien radiomikrofonien käyttöön on hankittava Viestintäviraston myöntämä radiolupa. Taajuuskaistalla 863—865 megahertsia toimivien radiomikrofonien käyttöön ei tarvita radiolupaa, koska taajuuksien käyttö on harmonisoitu Euroopan alueella.

Maailman radiokonferenssissa 2007 on päätetty, että taajuusalue 790—862 Mhz varataan tulevaisuudessa koko Euroopassa laajakaistaisille matkaviestiverkoille. Kyseisillä taajuuksilla toimii lukuisa määrä eri toimijoiden radiomikrofonijärjestelmiä, joten edellä mainitulla yhteisesti tehdyllä päätöksellä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia Suomessa näitä käyttäville taholle. Tähän siirtyminen vie kuitenkin useita vuosia. Viestintäviraston radiomikrofoneille näillä taajuuksilla myöntämät luvat pysyvät voimassa siihen asti, kun taajuudet siirretään muuhun käyttöön. Siinä vaiheessa radiomikrofonikäyttöön osoitetaan tarvittavat uudet taajuudet. Valiokunta painottaa, että muutoksista on tiedotettava kattavasti.

Sivistysvaliokunta toteaa, että hallituksen esityksessä tarkoitettun taajuusalueen 2 500—2 690 megahertsia huutokauppaaminen esityksen mukaisesti ei valiokunnan saaman informaation mukaan merkittävästi haittaa esiintyvien taiteilijoiden ja vastaavien kulttuurin toimijoiden toimintamahdollisuuksia. Valiokunta painottaa kuitenkin, että kun jatkossa muutetaan sellaisten taajuusalueiden käyttötarkoitusta, joilla on radiomikrofonikäyttöä, samalla selvitetään ja arvioidaan näistä muutoksista esiintyvälle taiteilijoille ja vastaaville kulttuurin toimijoille aiheu-

tuvat haitat ja muutosten taloudelliset vaikutukset.

Lausunto

Lausuntonaan sivistysvaliokunta esittää,

että liikenne- ja viestintävaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 8 päivänä toukokuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Raija Vahasalo /kok
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Paavo Arhinmäki /vas
Timo Heinonen /kok
Elsi Katainen /kesk (osittain)
Sampsa Kataja /kok (osittain)
Anneli Kiljunen /sd
Sanna Lauslahti /kok
Jukka Mäkelä /kok

Mikaela Nylander /r
Lauri Oinonen /kesk
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /kesk
Leena Rauhala /kd
Tommy Tabermann /sd
Pauliina Viitamies /sd
vjäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine.